

Opinia publiczna w Polsce o amerykańskich wyborach prezydenckich

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W dniu 3 listopada br. w Stanach Zjednoczonych odbędą się wybory prezydenckie, jednak ze względu na pandemię rozszerzono możliwości głosowania korespondencyjnego – w niektórych stanach wyborcy mogą głosować już od września. Dotychczas publikowane wyniki sondaży dają dość wyraźną przewagę kandydatowi demokratów. CNN podaje, że żaden z kandydatów od 1936 roku nie miał tak dużych szans sondażowych jak Joe Biden, który w ocenie Amerykanów lepiej poradzi sobie z wyzwaniem, jakie stwarza epidemia koronawirusa¹.

Podobnie jak w latach ubiegłych zapytaliśmy naszych respondentów o ich zainteresowanie amerykańskimi wyborami, ocenę ich znaczenia dla Polski oraz preferencje dotyczące rezultatu tych wyborów².

OCENA STOSUNKÓW POLSKO-AMERYKAŃSKICH

Ostatnie lata to okres pogłębiania współpracy Polski ze Stanami Zjednoczonymi, przede wszystkim w dziedzinie obronności i energetyki. Zgodnie z założeniami polskiej polityki strategiczna współpraca ze Stanami Zjednoczonymi ma służyć wzmocnieniu bezpieczeństwa militarnego i energetycznego naszego kraju. Obustronną wolę rozwijania tych relacji pokazywały liczne spotkania na najwyższym szczeblu, w tym – odbijające się szerokim echem w mediach – wzajemne wizyty prezydentów obu krajów. Dla polskiej opinii publicznej istotne znaczenie miało zapewne także długo oczekiwane włączenie Polski w listopadzie ubiegłego roku do programu ruchu bezwizowego.

¹Patrz: <https://edition.cnn.com/2020/10/11/politics/biden-best-position-challenger/index.html>

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (364) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

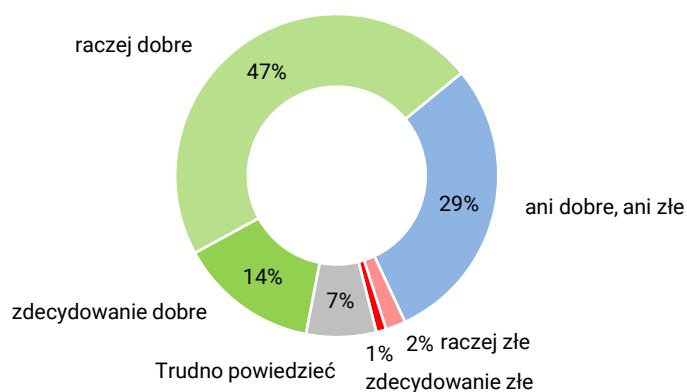
- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankierem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 28 września do 8 października 2020 roku na próbie liczącej 1133 osoby (w tym: 65,3% metodą CAPI, 22,9% – CATI i 11,7% – CAWI).

Ogółem 61% badanych dobrze ocenia relacje polsko-amerykańskie (w tym 14% bardzo dobrze). Więcej niż co piąty ankietowany (29%) uważa, że są one średnie: ani dobre, ani złe, a jedynie nieliczni (3%) określają je jako złe.

CBOS

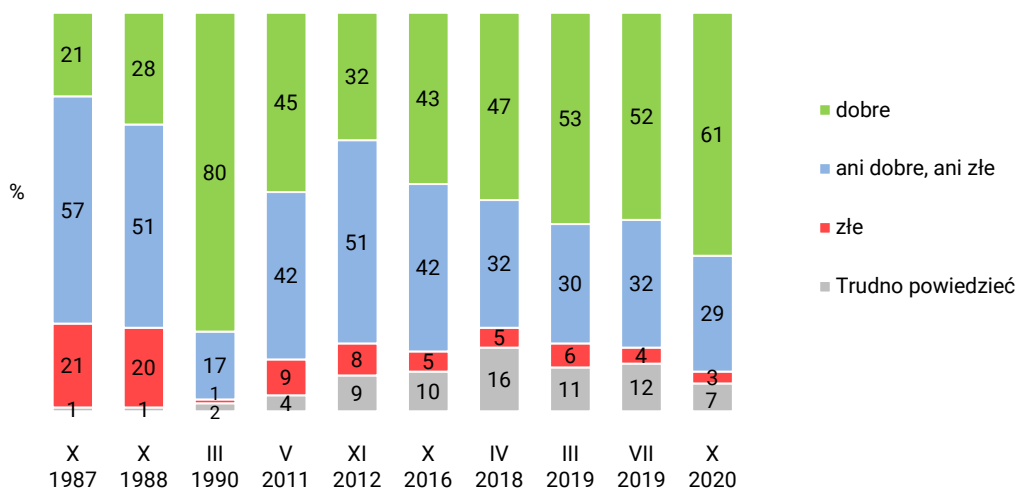
RYS. 1. Jak ocenia Pan(i) obecne stosunki polsko-amerykańskie? Czy są one:

Spółeczne oceny stosunków polsko-amerykańskich są najlepsze od 1990 roku, kiedy aż 80% badanych charakteryzowało wzajemne relacje jako dobre. W ostatniej dekadzie oceny stosunków polsko-amerykańskich zmieniały się dynamicznie: najgorsze opinie na ten temat notowaliśmy w listopadzie 2012 roku, kiedy to jedynie niespełna co trzeci ankietowany (32%) uważał je za dobre. W kolejnych latach stopniowo się one poprawiały.

CBOS

RYS. 2. Jak ocenia Pan(i) obecne stosunki polsko-amerykańskie? Czy są one:

Postrzeganie relacji polsko-amerykańskich różnicuje przede wszystkim orientacja polityczna i światopoglądowa. Najlepiej oceniają stosunki ze Stanami Zjednoczonymi ankietowani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (78% określa je jako dobre); najbardziej ostrożne w wyrażaniu tak jednoznacznie pozytywnych ocen są osoby identyfikujące się z lewicą: ogółem 45% z nich uważa relacje polsko-amerykańskie za dobre, zaś niewiele mniej (42%) za średnie: „ani dobre, ani złe”. Dobrym opiniom o stosunkach Polski ze Stanami Zjednoczonymi sprzyja religijność: dobrze ocenia je 71% praktykujących co najmniej raz w tygodniu i 47% niepraktykujących.

W elektoratach relacje polsko-amerykańskie zdecydowanie najlepiej postrzegają zdeklarowani wyborcy Prawa i Sprawiedliwości (i partii koalicyjnych). Dobrze ocenia je także większość sympatyków Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej oraz Konfederacji. Wśród zwolenników pozostałych ugrupowań największe grupy określają stosunki między Polską a Stanami Zjednoczonymi jako średnie: „ani dobre, ani złe”.

TABELA 1

Potencjalne elektoraty	Jak ocenia Pan(i) obecne stosunki polsko-amerykańskie? Czy są one:			
	dobre	ani dobre, ani złe	złe	Trudno powiedzieć
w procentach				
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	84	13	1	2
Polskie Stronnictwo Ludowe - Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	59	31	5	5
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	56	36	4	4
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	44	50	3	3
Polska 2050	41	49	4	6
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	37	50	13	0
Trudno powiedzieć	53	29	3	15

* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

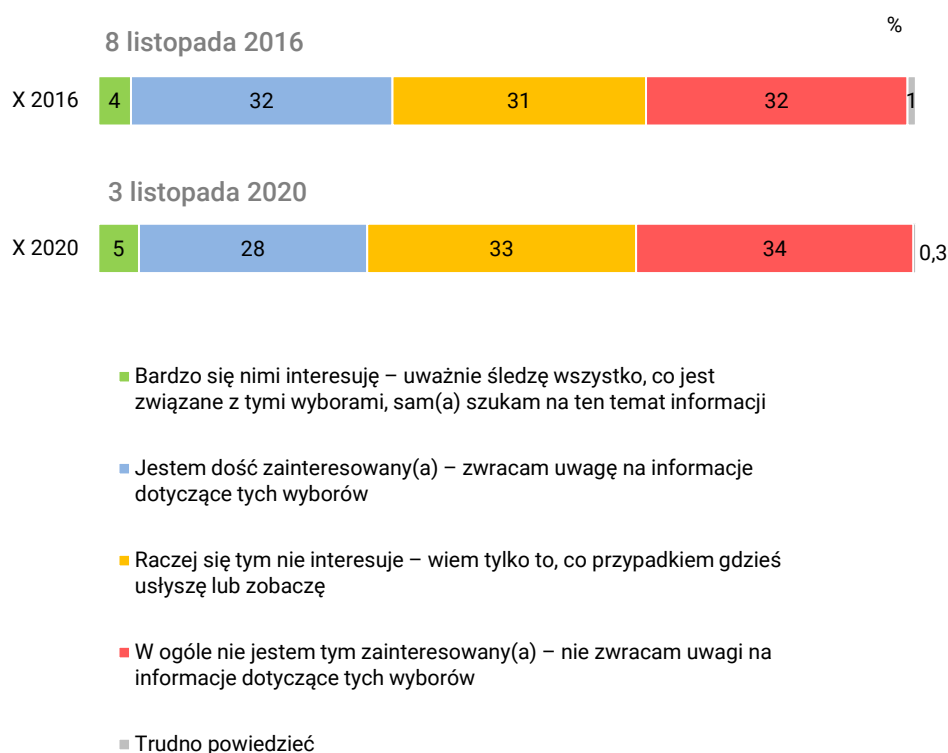
WYBORY PREZYDENCKIE W STANACH ZJEDNOCZONYCH Z POLSKIEJ PERSPEKTYWY

Zbliżające się wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych budzą w Polsce niezbyt duże zainteresowanie. Jedynie co trzeci badany (33%) przyznał, że się nimi interesuje: zwraca uwagę na informacje dotyczące wyborów (28%) lub – rzadziej – sam szuka wiadomości na ten temat (5%). Pozostali nie interesują się tymi wyborami w ogóle (34%) lub wiedzą jedynie to, co przypadkiem usłyszą lub zobaczą (33%).

Zainteresowanie wyborami prezydenckimi w Stanach Zjednoczonych jest obecnie nieco mniejsze, niż było cztery lata temu. W badaniu przeprowadzonym blisko miesiąc przed wyborami, w których rywalizowali ze sobą Donald Trump i Hilary Clinton, zainteresowanie nimi wyrażało ogółem 36% ankietowanych³.

CBOS

RYS. 3. Obecnie w Stanach Zjednoczonych trwa kampania przed mającymi się odbyć [...] wyborami prezydenckimi. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami czy też nie?

Zainteresowanie listopadowymi wyborami za oceanem wiąże się z zainteresowaniem polityką w ogóle i pewnym wyrobieniem politycznym, przejawiającym się m.in. umiejętnością określenia swoich poglądów politycznych. Biorąc pod uwagę charakterystyki społeczno-demograficzne można stwierdzić, że najbardziej zainteresowani wyborami w Stanach Zjednoczonych, podobnie jak polityką w ogóle, są mieszkańcy największych miast, osoby z wykształceniem wyższym, badani względnie dobrze sytuowani, a także starsi respondenci – mający 65 lat lub więcej.

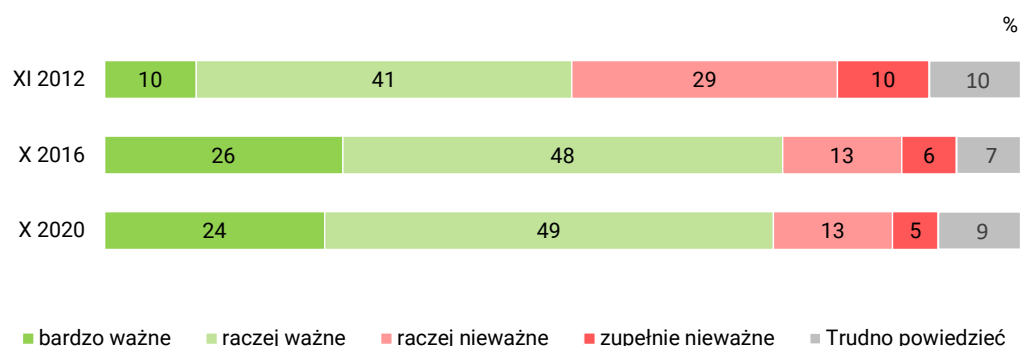
³ Zob. komunikat CBOS „Polacy o wyborach w USA i stosunkach polsko-amerykańskich”, listopad 2016 (oprac. B. Badora).

Mimo generalnie niewielkiego zainteresowania wyborami w Stanach Zjednoczonych, Polacy mają poczucie dużego znaczenia wyniku tych wyborów. Niemal trzy czwarte badanych (ogółem 73%) sądzi, że to, kto zostanie prezydentem Stanów Zjednoczonych, jest dla Polski ważne, w tym blisko co czwarty ankietowany (24%) uważa to za bardzo ważne.

Waga rozstrzygnięcia, jakie przyniosą nadchodzące wybory, jest postrzegana podobnie jak cztery lata temu. Tegoroczne wybory są natomiast oceniane jako ważniejsze niż wybory z udziałem Baracka Obamy i Mitta Romneya, odbywające się osiem lat temu.

CBOS

RYS. 4. Czy dla Polski to, kto zostanie następnym prezydentem Stanów Zjednoczonych, jest Pana(i) zdaniem:

Im większe deklarowane zainteresowanie wyborami w Stanach Zjednoczonych, tym silniejsze przekonanie o dużym znaczeniu ich wyniku dla Polski – i odwrotnie. Wagę tych wyborów dla naszego kraju dostrzegają niemal wszyscy, którzy się nimi interesują, ale także niemal połowa w ogóle niezainteresowanych.

Przeświadczenie o istotnym znaczeniu wyniku amerykańskich wyborów przeważa we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Najsilniej wyrażają je osoby w średnim wieku i starsze (45+) oraz respondenci mający wyższe wykształcenie.

Ponadto większą wagę do rezultatu tych wyborów przykładają badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (za bardzo ważne uważa je 37% spośród nich) niż identyfikujący się z lewicą bądź politycznym centrum (odpowiednio 21% i 20% uznaje je za bardzo ważne).

Wynik wyborów prezydenckich w Stanach Zjednoczonych jest szczególnie ważny dla osób, które są najbardziej zadowolone ze stanu stosunków polsko-amerykańskich i chciałyby, zapewne, kontynuacji dotychczasowej polityki.

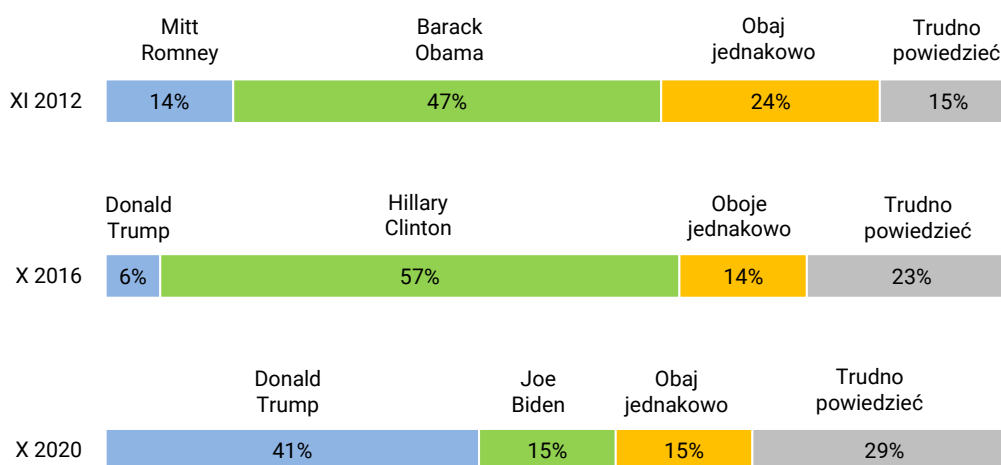
TABELA 2

Jak ocenia Pan(i) obecne stosunki polsko-amerykańskie? Czy są one:	Czy dla Polski to, kto zostanie następnym prezydentem Stanów Zjednoczonych jest Pana(i) zdaniem:			
	bardzo ważne	raczej ważne	raczej nieważne/ zupełnie nieważne	Trudno powiedzieć
	w procentach			
– zdecydowanie dobre	62	34	3	1
– raczej dobre	23	54	18	5
– ani dobre, ani złe	12	56	24	8
– raczej złe/zdecydowanie złe	34	32	34	0
Trudno powiedzieć	4	28	23	45

Cztery lata temu, kiedy o urząd prezydenta Stanów Zjednoczonych ubiegali się Hilary Clinton i Donald Trump, większość Polaków (57%) była przekonana, że z punktu widzenia naszego kraju, lepiej byłoby, gdyby wygrała kandydatka demokratów. Jedynie nieliczni (6%) preferowali Donalda Trumpa. Przez minione cztery lata Polacy w znacznej mierze przekonali się do urzędującego prezydenta. Ponad dwie piąte ankietyowanych (41%) uważa bowiem, że lepszym prezydentem byłby Donald Trump niż reprezentujący Partię Demokratyczną Joe Biden (15% wskazań). Spora grupa badanych (29%) nie ma w tej kwestii sprecyzowanej opinii, a 15% nie preferuje żadnego z kandydatów. Wydaje się, że mimo sprawowania przez Joe Bidena urzędu wiceprezydenta przez dwie kadencje Baracka Obamy, jest on politykiem słabo znanym opinii publicznej w Polsce.

CBOS

RYS. 5. Który z kandydatów byłby, z punktu widzenia Polski, lepszym prezydentem Stanów Zjednoczonych?

Preferencje dotyczące rezultatu amerykańskich wyborów zależą w głównej mierze od orientacji politycznej i, szerzej, światopoglądowej. Badani identyfikujący się z prawicą mają w tej sprawie skryształowane poglądy – 70% z nich uważa, że z punktu widzenia Polski lepszym prezydentem Stanów Zjednoczonych byłby Donald Trump. Respondenci deklarujący lewicowe poglądy polityczne są mniej jednoznaczni w opiniach – 38% sądzi, że lepszym prezydentem byłby Joe Biden, a 21% wybiera urzędującego prezydenta. Ponadto Donald Trump ma ponadprzeciętnie dużo zwolenników wśród osób religijnych: praktykujących co najmniej raz w tygodniu (53%) lub częściej (56%), natomiast Joe Biden – wśród niepraktykujących w ogóle (34%).

Wyraźne różnice opinii w tej kwestii występują w elektoratach. Donaldowi Trumpowi kibicują przede wszystkim zdeklarowani wyborcy Prawa i Sprawiedliwości oraz Konfederacji. Cieszy się on także większym poparciem niż jego kontrkandydat wśród sympatyków Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej. Joe Bidena za lepszy wybór dla Polski uważają przede wszystkim zwolennicy Lewicy, Koalicji Obywatelskiej, a także spora część zwolenników Polski 2050.

TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Który z kandydatów byłby, z punktu widzenia Polski, lepszym prezydentem Stanów Zjednoczonych?			
	Donald Trump	Joe Biden	Obaj jednakowo	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	72	2	10	16
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	59	7	15	19
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	35	19	18	28
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	12	49	18	21
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	12	52	18	18
Polska 2050	21	36	14	29
Trudno powiedzieć	25	11	10	54

* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Preferencje dotyczące rezultatu listopadowych wyborów wiążą się z postrzeganiem stosunków polsko-amerykańskich. Respondenci, którzy oceniają je dobrze, a szczególnie najbardziej z nich zadowoleni, woleliby, aby prezydentem pozostał Donald Trump. Osoby bardziej krytyczne w opiniach na temat stanu wzajemnych relacji skłaniają się raczej ku jego kontrkandydatowi.

TABELA 4

Jak ocenia Pan(i) obecne stosunki polsko-amerykańskie? Czy są one:	Który z kandydatów byłby, z punktu widzenia Polski, lepszym prezydentem Stanów Zjednoczonych?			
	Donald Trump	Joe Biden	Obydwaj jednakowo	Trudno powiedzieć
	w procentach			
– zdecydowanie dobre	86	4	4	6
– raczej dobre	48	10	14	28
– ani dobre, ani złe	16	30	21	33
– raczej złe/zdecydowanie złe	22	36	14	28
Trudno powiedzieć	11	5	10	74

Zainteresowanie listopadowymi wyborami w Stanach Zjednoczonych jest niewielkie. Mimo to większość badanych uważa, że wynik tych wyborów jest ważny dla Polski. W ocenie społecznej z punktu widzenia naszego kraju Donald Trump byłby lepszym prezydentem niż Joe Biden. Biorąc pod uwagę, że cztery lata temu Polacy sprzyjali raczej Hilary Clinton niż Donaldowi Trumpowi, można powiedzieć, że urzędujący prezydent zdołał zaskarbić sobie przychylność sporej części polskiego społeczeństwa. W okresie jego prezydentury znacząco poprawiły się oceny stosunków polsko-amerykańskich, które już od dawna nie były postrzegane tak dobrze jak obecnie. Zwolennicy Donalda Trumpa w Polsce mają zapewne nadzieję na kontynuację dotychczasowej polityki i dalszy rozwój współpracy polsko-amerykańskiej. Należą do nich przede wszystkim wyborcy Prawa i Sprawiedliwości oraz Konfederacji. Joe Biden pozostaje, jak się wydaje, politykiem mało znanym polskiej opinii publicznej, mającym sympatyków przede wszystkim wśród wyborców Koalicji Obywatelskiej i Lewicy.

Opracowała

Beata Roguska